

da se drevesu korenine pomladijo. Dobra prst stari primešana drevesu dobro dene. Kako se drevesna krona pomladi to je sploh znana stvar, vendar se tako ravnanje z drevesi še vse prereditokrat godi in marsiktero še za življenje sposobno in močno drevo se podere, ki bi na pravi način pomlajeno še obilno sadja roditi mogla. Mnogi res pomlajujejo drevesa pa brez prave skrbi in previdnosti tako, da ima drevo po pomlajenju še manj vrednosti ko poprej in se mora po nekterih letih vendar le podreti in mlademu prostor narediti.

(Dalje prihodnjič.)

Kermínska pesa (Futerrübe)

(Jul. Hanzel adjunkt na vinorejski šoli v Mariboru.)

Ljubo solnce vedno bolj toplo sije in sneg dobro kopni. Vsestransko delo se bo kmetovalcu kmalu odprlo. Razumni gospodar si je gotovo za naprej napravil načrt ter premislil, kaj, kde in kako bo gnojil, oral, sejal itd. Pri takem premišljevanju bi dobro bilo, ko bi se tudi na krminske rastline, ki služijo živini za polaganje in seno in otavo nadomestujejo bolj ozir jemalo. Lani so pridelali malo otave in sedaj mnogi nimajo zraven trde slame kaj polagati in po tem takem je razvidno, da se tudi malo in še to slabega gnoja naredi. Brez zdatne gnojilve pa kmetijstvo opeša. Da se temu v okom prihaja, je močno svetovati, da bi naši ljudje začeli bolj marljivo in več kermínskíh rastlin sejati. Ena izmed najboljših najzdatniših takih rastlin je gotovo raznovrstna pesa (rudeča, bela, rumena, Runkekrübe). Ta rastlina daje živini dobro, zdravo in tudi na mleko delajočo krmo. Njeno pridelovanje ni težavno in njiva postane za njenim pospravljenjem dobro zrahljana, plevela očiščena in zlasti za jarino izvrstna zemlja. Pesa stori povsod, če le ni svet težka ilovica ali pa sub pesek ali „šoder“. Globoko preorana, dobro pognojena zemlja jej pa najbolj ugaja. Najboljši način pridelovati peso je ta, če se njene sadike ponasadijo tako, kakor se godi pri zelju ali kapusu. Takih sadik („flanc“) si zamoremo ali sami pripraviti ali si jih pa nakupimo. Kdor si jih hoče sam doma pridelati, ta naj v svojem vrtu odbere proti krivicu zavarovano gredo, naj jo dobro pognoji, prekoplje in poravna. Potem pa naj pesinega semena po njej ne pregosto poseje v vrstah po 5—6" vsaksebi. Seja se ob koncu marca in v začetku aprila. Greda se mora plevela marljivo čistiti. Proti koncu meseca maja se pa mlade sadike ali „flance“ presadijo na njivo. Bolj praktično pa je sadike kupiti, če so lahko dobiti. Čestite bralce „Slov. Gosp.“ torej opozorujemo na vinorejsko šolo pri Mariboru. Ondi se dobi seme pa tudi sadike in sicer najlepše pesine sorte namreč tako zvane velike rudeče in rumene Oberndorferske pese (Oberndorfer Runkekrübe); 1 Kilo semena velja 60 kr. in 1000 sadik 1 fl. Poskusite, slovenski kmetovalci, z to rastlino! (Dalje prih.)

Sejmovi na Štajerskem. 4. marca Vransko, Rače, Lučane, Maribor; 6. marca sv. Peter pod sv. gorami.

Sejmovi na Koroškem. 4. marca Kotariče, Paternijon; 6. marca zgornji Drauberg, 12. marca Gmünd, Labod, 14. marca Strassberg.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (O našem kandidatu.) Mislim, da smo si pri nas zbrali pravega kandidata za deželni zbor, kateri je bil tudi pri volilnem shodu 19. t. m. enoglasno za to nasvetovan. Gosp. Ivan Kukovec ima vse sposobnosti, ki se morajo terjati od moža, kateremu nameravajo 3 okraji svoje zaupanje skazati, da jih bode zastopal v deželnem zboru. G. Kukovec je znanstveno in praktično izobražen mož. V svojej mladosti pridobil si je na srednjih in višjih šolah ono potrebno izobrazbenost, z katero se je že skozi 10 ali 12 let tako koristnega skazal za naš okraj v narodnem in gospodarskem obziru. On je bil skozi ves ta čas voditelj Slovencev v našem okraju in njemu se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da se naš okraj v narodnem obziru odlikuje pred mnogimi okraji na spodnjem Štajeru. G. Kukovec je posestnik in obrtnik; kakor tak pozna nadloge kmetskega in rokodelskega stanu, g. Kukovec je kot večletni načelnik okrajnega zastopa, kot predsednik okrajne posojilnice seznanjen z materijalno močjo našega okraja, pozna vse gospodarske razmere naše in je kot praktični, varčni in trezni ekonom dober izgled marsikomu. Tako smo trdno prepričani, da v tem obziru je v stanu v deželnem zboru ne samo za prava načela glasovati, marveč, kakor izurjen govornik sam se potegniti za koristi našega z davkom preobloženega kmeta. G. Kukovec bode mogel popolnem na svojem mestu v deželnem zboru tudi radi tega biti, ker je juridično (pravno ali sodnijsko) izobražen. Poleg tega pozna na tanko šolske razmere in šolske postave; kajti skozi več let je ravno on v najtesnejši zvezi s šolstvom v Ljutomeru in okolici. Največ pa njega radi tega priporočujemo, ker je naš narodni kandidat. Znano je vsem Slovincem, kako se naša narodnost od nekdanjega prezira, kako se dela z našim jezikom skozi nekaj let že v uradnih in šolah. V tej reči za brambo naše narodnosti pa ima gospod Kukovec največje zasluge za naš okraj, in v tej zadevi ga je posebno volja zagovarjati v deželnem zboru pravice našega jezika. G. Kukovca velika zasluga je, da je naš okrajni zastop naroden, da ne gospodarijo v njem nemškutarji, oni grdi zaničevalci naše materinščine; on uraduje v slovenščini v tem uradu in takisto se uraduje tudi v njej po njegovem trudu ustanovljenej posojilnici. Le g. Kukovca zasluga je, da nista okrajni in krajni šolski svet v Ljutomeru nemškutarstva, da ni šola ljutomerska že

davno nemška. On sicer ni protivnik nemščine ali Nemcev; o kaj še, to nije niti on niti drugi Slovenci, kateri želé sicer nemški znati, a v prvi vrsti zahtevajo spoštovanje svojega jezika, za katerega terjajo, da se za slovensko naše ljudstvo tako uvede v šole in uradnije, kakor je to pri Nemcih in pri sveh omikanih narodih. Tako mislimo in se nadjamo, bode g. Kukovec enoglasno izvoljen. Takega izida je gotovo pričakovati od vseh volilcev v ljutomerskem in ormužkem okraju, a tudi pičlo število nemškutarških gornje-radgonskih volilcev naj pomisli, da so lastnosti g. Kukoveca vse druge in mnogo boljše od njihovih nemškutarških kandidatov. Imajo baje dva, g. Špirka ali Hempel-na*) Živiotorej naš narodni, slovenski kandidat, g. Ivan Kukovec!

Iz Celja. († Franc Krušič — razne novice.) Včeraj je mati zemlja v svoje krilo sprejela truplo moža, kateri kakor vrlí na vse strani jako spoštovani Slovenec zasluži, da mu v „Sl. G.“ postavimo majhen spominek: Celjski mestjan Franc Krušič, po domače Valent, je umrl v najboljših letih svoje starosti. Nemila smrt nam trga nekaj časa sem zapored iz naše srede ravno take može, ki so bili za vsestranski blagor našega naroda zares vneti in kolikor so jim njihove moči in okoliščine pripuščale, tudi delavni. Ko bi vsakteri v svojem delokrogu toliko storil, kolikor lahko storiti more, bi se Slovencem boljše godilo, kakor se jim zdaj godi! To pa mora o našem nepozabljivem Francetu vsakdo, ki ga je poznal, spričevati, da je bil zares značajan, odkritosrčen, pogumen in delaven slovenski poštenjak, pri tem pa tudi skoz in skoz kršč. duha. Spoštovalo ga je pa tudi vse po mestu, kakor po celjski, bližnji in daljni okolici. Malo imamo po Slovenskem med mestjani in tržani več takih možev, ki bi se zavedali, da so sinovi matere katoliške Cerkve in sinovi matere Slave; mala kopica jih je, ki bi za dom in vero hoteli tudi kaj žitvovati! Rajni Krušič nam je tudi v tem obziru, kolikor so mu njegove razmere dopuščale, dajal vselej sijajen izgled. Okolica celjska si ga je zapored volila za svojega občinskega odbornika: bil je tudi mnogo let cerkveni ključar farnej in podružnej cerkvi sv. Miklavža. Na vse strani nam bi bil ranjki še lahko mnogo, mnogo koristil, toda vdajmo se neizvedljivi previdnosti božji: vi slovenski sinovi pa posnemajte njegov izgled! Pogreb je bil zares velikansk, pevski zbor celjske čitalnice, ki je dalje časa svoje prostore imela v njegovi hiši, mu je zapel tužno nagrobnico, žalostni smo se povračevali od njegovega groba z prisrčno željo: mili Bog mu naj stotero povrne, kar je storil v prid in v čast svoji rodovini, sv. Cerkvi in slov. domovini! — Te dni smo doživeli tukaj 2 samounmora. Grozno! Včeraj v soboto so se za celjsko okolico vršile že prvotne volitve za deželni zbor. Izvoljenih je 6 poštenjakov, med katerimi jih

je petero naročnikov „Slov. Gosp.“, namreč gg.: Lipovšek, Šab, Zavinšek, Zupanc, Malej in Mravlak. Vsi so namenjeni v dež. zbor voliti le poštene in zanesljive narodnjake, ki se bodo potegovali za vseobčni blagor našega naroda.

Za št. lenartski okraj. (Morakovo pismo do „Slov. Gosp.“) Največja nevarnost zmagi Slovencev pri volitvah ni bil ne Seidl ne Seeder, ampak spletkarija, ki je merila na to, narodne volilce št. lenartskega okraja zmotiti in slovensko složnost razdreti. Znani naš nasprotnik, dr. Jug pri sv. Lenartu, je vedel, da tamošnji kmetje visoko čislajo g. Moraka, prejšnjega sodnika, ki pa je, kakor sedaj zanesljivo vem, blag slovensk domoljub. Zviti Jug je nagloma laui sklical nek volilen shod k sv. Lenartu in Moraka proglasil za kandidata. Ko smo to v Maribor zvedeli, smo jako sumljivi postali. Ali je dr. Jug postal narodnjak? To se nam ni zdelo mogoče in prav smo sodili. On je bil, je, in ostane nemškutar in prvi prerok nemškutarjev pri sv. Lenartu. Vrle narodne moževe je motil, da niso v nobeno pravo zvezo stopili z narodnimi moževi mariborskega in bistriškega okraja, ob enem se je pa z Wretzlom in Formacherjem v Mariboru in Gradeu pajdašil, zoper Radaja agitiral, za Seederja in Seidla delal. Kajti Morak bi brez zedinjenega postopanja z vsemi volilci vseh 3 okrajev ne mogel zmagati, ker ima št. lenartski okraj 42 glasov, bistriški 40, mariborski pa 109. Seeder-Seidl bi bila gotovo zmagala, ker tudi Radaj in Fluher ne prodereta brez št. lenartskega okraja. Vrednik „Slov. Gosp.“ je torej začel misliti, da še g. Morak sam vsega tega prav ne vé in mu torej 24. febr. v Doberloves na Koroškem pisal. In res, misel urednikova je bila prava. Že 26. febr. je g. Morak odgevoril rekoč: „kot odkritosrčen domoljub in prijatelj naše vzajemne narodne reči vem, da bi prava hudobija bila (Frevel), ko bi jaz pri razloženih mi okoliščinah še kandidirati hotel. Jaz odložim pri št. Lenartu vsako kandidaturo, ker sem itak tukaj v moji domovini na Koroškem postavljen za slovenskega (državopavnega) kandidata. Jaz Vas prosim, dajte to na znanje g. Radaju, volilnemu odboru in volilcem št. lenartskega okraja. Jaz ne sprejemem na Štajerskem nobenega poslanstva in prosim naj moji prijatelji tega mi ne zamerijo in naj vsi krepko stojijo za narodne slovenske kandidate. Želim Vam pri volilni borbi najsrečniši uspeh in ostanem Vam udani Morak, ces. kralj. sodnik v Doberlivasi na Koroškem“. Ko je urednik to pismo prebral, mu je močno težko djalo, da smo štajerski Slovenci tako blagega domoljuba zgubili. Ko bi se ne bil dr. Jug zmes vtikal, reč bi bila celo drugače iztekla. Toda, hvala Bogu, škode še nismo vsled ove spletkarije trpeli. Narodna slovenska stranka je zopet zedinjena v vseh 3 okrajih in zmaga je sedaj mogoča in prav gotova, če se št. lenartski

*) Proč ž njima! Urednik „Slov. Gospodarja“.

narodnjaki tako krepko za slovenska 2 kandidata potegnejo, kakor predlanjskim. Bog daj!

Dr. Lavoslav Gregorčec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Razpisane volitve, tudi na Štajerskem, so do jeseni ustavljene, dosežanje volitve volilnih mož neveljavne. No, nam štajerskim Slovincem je to vse jedno; kakor objavljeni imenik kandidatov*) kaže, smo na vse pripravljeni; isto tako tudi naši nemški sosedi, konservativni kmetje; tudi ti so že določili svojih 14 kandidatov, med njimi 2 kneza Liechtensteina, 1 grofa, 6 mešnikov, 1 urednika in 4 kmete. Ljudje pač mislijo: kdor ima še kaj vere, ta ima tudi pravo vest in se je torej na njega najbolj zanesti. Liberalci so pa na celom Štajerskem precej poparjeni. Skoro nikder se ne upajo prav z kandidati na beli dan. Volitve so baje zato ustavili, ker nam žuga boj proti Rusom. V nedeljo je bil pod predsedništvom cesarjevim shod ministrov, v katerem se je sklenilo Rusom ugovarjati gledé mirovnihih pogodeb z Turkom, ker so ove pogodbe po mislih ministra Andrassyja Avstriji nevarne. Sklenilo se je sklicati delegacije in pri judu Rothschildu dolg najeti 60—100 milijonov gold. za bojne priprave. Mnogo tudi nemških listov piše zoper vojsko. — Državni zbor dunajski je sklenil 3 fl. colnine djati na 100 kilo petroleja, ogerski pa 8 fl. Kdo bo to zopet poravnal? Colnina tujemu vinu bo znašala 12 fl. na 100 Kilo. — Novemu papežu na čast se vršijo po celom cesarstvu svečanosti in mnogo ljudi in društev zahaja k papeževemu poslaniku Jakobini-tu čestitati novemu papežu Leonu XIII. Med temi čestilci beremo tudi na naše veliko veselje in priznanje slovenskega deželnega in državnega poslanca, g. dr. Vošnjaka. Tega mu slovenski narodni duhovniki ne bodemo pozabili; č. g. dr. Ulaga, nadžupnik v Konjicah, so pa v imenu tamošnjega političnega društva čestitali. — Cesarica se je vrnila iz Angleškega domov in tudi cesarjevič pride iz Anglije nad Pariz in Berlin kmalu v Prago na Českem, kder bode znanprej stanoval. — Hrvatje so zgrebali zaslužnega domoljuba; škof Kralj v Zagrebu je umrl. Najnovejše novice poročajo, da ves bojni vres ne pomeni druga, nego to, da bode naša armada kmalu marširala v Bosnijo in Hercegovino, nič več. To želimo tudi mi, a vojske zoper Rusa zavolj Turčije itd. tega pa ne želimo. Čim temeljiteje nam z Turkom pobrišejo, tim ljubše nam je. Vendar brez strahu nismo, zlasti, ker so naši Poljaci v državnem zboru precej žaljivo za sosede Ruse zastran ruskih Poljakov ministre javno vprašali in zahtevali, naj pri ruskem carju ugovarjajo. Razun tega je še slišati, da hoče Avstrija zasesti tudi Albanijo. Dobro bi to bilo, ali boj z

*) Č. g. dr. Jož Šuc je (v „Tagespošti“) kandidaturu vprid g. Šmidu sam rad odložil. Urad.

Italijo je v tem slučaju skoro neizogiben. Sploh Avstrija je doma in proti sosedom v nepovoljnem stanju!

Vnanje države. Če ne bodo evropski državniki prav modri, se bo zarad pobitega Turka za njegovo zapuščino vnela kmalu strahovita vojska. Rusi ne odnehajo od stavljenih pogodeb miru, Angleži in Avstrija, skrivoma tudi Francoz, pa z pogodbami niso zadovoljni in se pripravljajo na boj. Ali tudi Rusi, Rumuni, Srbi, Grki in Črnogorci se iz nova orožajo. Iz Nemčije pa je slišati, da v tem trenutku, v katerem bo Avstrija pozvala svoje vojake, izide tudi poziv do cele nemške armade, da hipoma stopi pod puško. — O napovedani konferenci ali „kongresu“ v Badenu je zopet vse tiho. Ruski minister knez Gorčakov je nevarno zbolel. Turki bežijo in se izseljujejo iz Evrope v Azijo. Angleško brodovje stoji blizu Carigrada, Rusi pa v predmestju sv. Štefana 1 uro od mesta.

Vojska z turškim sultanom bo bržčas te dni sklenjena z mirom podpisanim v Carigradu. Vsled tega miru je evropska Turčija skoro popolnem uničena, kristijani turškega jarma rešeni. Bolgarija postane velika krščanska država, Rusi ostanejo v njej več let kot obramba, Srbi dobijo del Bosnije, Črnogorci tudi velik kos turške zemlje, Grki vzamejo Epir in Tesalijo, Rumuni pa Dobrudžo. Le Carigrad in okolica do Adrijanopelna ostane sultanu, ki pa mora plačati Rusom 1440 milijonov, odstopiti 6 oklopnih in pustiti vso Armenijo; 20. feb. so Rusi zasedli Rušenk, Rumuni pa Vidin in Belgradčik; sedaj marširajo Rumuni domov, Rusi pa za njimi proti avstrijski meji; Rusi so baje že v Pirotu in blizu Niša; tudi 60.000 Srbov tišči proti Bosniji, kder se število vstašev množi. Hercegovinci in katoliški Bosnijaki bi radi prišli pod našega cesarja pa ne kot ogerskega, ampak kot hrvatskega kralja. Grški vstaši napredujejo v Epiru in Tesaliji in so pri Sekanici Turke hudo pretepali in sekali. V Erzerumu razsaja legar in je tamošnji ruski poveljnik general Železnikov za to boleznijo umrl.

Za poduk in kratek čas.

Slomšekove basni prilike in povesti.

Te dni nam je prišla v roke „Ant. Mart. Slomška zbranih spisov druga knjiga: Basni, prilike in povesti“. Zbral in uredil Mih. Lendovšek kaplan in katehet v Ptuj. Natisnila in založila tiskarna družbe sv. Mohora v Celoveu. Sred. 8° str. VIII. in 388. (Skoraj polnih 25 tiskanih pol.) Cena za vez. izt. 1 fl. 30 kr., za broš. 1 fl. 20 kr. Reči moramo, da nas je ta knjiga veselo iznenadila, in če smo strmeli že, pregledavši prvo knjigo te zbirke nad mnogim številom premilih Slomškovih pesmij, radi priznamo, da je naše začudenje pri tej drugi knjigi še večje in še bolj oprava-